

[Indenrigsministeren.]

bor i Beboelseslejligheder eller har deres Erhvervsvirksomhed, virkelig har faaet en Ret, har faaet Mæle. Det er stort, hvad der i den Henseende er sket.

Dette forandrer imidlertid ikke det Forhold, at det gælder om denne Lovgivning, som det gælder i det hele taget, hvad ikke mindst en Jurist maa erkende, at Virkningerne af en Lovgivnings Bestemmelser er afhængige af de Forudsætninger, hvorunder Lovgivningen virker. En Bestemmelse, som tilsigter et bestemt Formaal, er ikke den samme Bestemmelse under alle Omstændigheder og under alle Forudsætninger; det er ikke den samme Bestemmelse, baade naar der er en normal Forsyning med Boliger, og naar der er Mangel paa Boliger.

Nu siger de to ærede Medlemmer til mig, at den eneste Begrundelse man kan finde for, at jeg forelægger dette Lovforslag, er den, at der skal være Valg til Foraaret, og det ærede Medlem Hr. Hasle siger, at jeg nu søger igen at drage hele dette Forhold ind i en politisk Sfære. Jeg maa have Lov til at sige, at de eneste, der har draget dette Spørgsmaal ind i en politisk Sfære, er de to Ordførere. Jeg har overhovedet ikke fra anden Side set Forsøg paa at drage dette Spørgsmaal ind i en politisk Sfære, og jeg beder om, at man ikke gør det. Jeg agter heller ikke at gøre det. Jeg beder om, at man tager paa dette Spørgsmaal ganske jævnt og ligefremt, at man ræsonnerer saaledes, som den almindelige retsindige jævne Mand ræsonnerer i et saadant Forhold til daglig. Og hvorledes ræsonnerer den almindelige Mand? Han ræsonnerer, tror jeg, paa følgende Maade: Naar der i en By er 270 000 Lejligheder og kun nogle ganske faa af dem er ledige, kan der ikke være Tvivl om, at ved en Lejeperiodes Udløb staa Lejeren overordentlig svagt, han tør ikke lade være med at gaa til en Lejeforhøjelse, fordi han ikke ved, om han kan faa en anden Lejlighed. Saa siger det ærede Medlem Hr. Hasle, at han kan jo henholde sig til de saakaldte Aagerbestemmelser i Lejemaalet.

Ja, men dér siger jeg til det ærede Medlem Hr. Hasle netop som Jurist, at her kommer den Betragtning frem, jeg nævnte før; selv en Bestemmelse som den saakaldte Aagerbestemmelse har ikke den samme Værdi og vil ikke paa samme Maade virke efter sine naturlige Forudsætninger, naar den enkelte Lejer staa og er ængstelig for, hvordan det skal gaa ham, som den vil virke under normale Forhold. Mangfoldige Lejere, som under normale Forhold, naar det ikke er haabløst at finde en anden

Lejlighed, der passer, ikke er bange for at gaa til Retten, vil under disse unormale Forhold være ængstelig for at gøre det. Derfor bør det ærede Medlem netop ud fra juridiske Betragtninger se paa det, som den virkelige Jurist gør; for ham er en Paragraf jo ikke blot en Paragraf, men han sætter Paragraffens Indhold i Forbindelse med Forudsætninger for det Liv, som Paragraffen tager Sigte paa. Det er det ene, som den almindelige Mand siger, og som utvivlsomt ingen vil kunne afkræfte.

Og det andet, man maa sige, naar man tænker denne Sag igennem, er, at der bestaar et ganske specielt Forhold paa dette Omraade netop ved de første Aars Overgangstid. Hvis ærede Medlemmer vil tænke disse Forhold igennem, vil de forstaa, at naar der er gaaet et vist Antal Aar, hvor Huslejeloven har været i Virksomhed, vil disse Lejemaal med 3-aarige Perioder, som jo udløber individuelt for de enkelte Lejere, efterhaanden udløbe spredt over de forskellige Flyttedage. Hvis vi tænker os ti Aar frem i Tiden, vil Forholdet i det store og hele være det, at for samtlige Lejemaal her i København vil 3 Aars Perioden være udløbet med en Sjettedel hver Flyttedag. Men saadan er det ikke i Overgangsperioden. I dette Øjeblik, i denne Overgangsperiode, efter at Lejeloven er traadt i Kraft, er det saadan, at ikke $\frac{1}{6}$ af dem udløber hver Flyttedag, men at der den 1. April 1939 udløber — jeg vil ikke sige hvor mange, men i hvert Tilfælde et Sted mellem 150 000 og 200 000 Lejemaal. Og deroverfor vil den almindelige, sundt tænkende Mand sige: Ja, men man maa være ængstelig ved at lade dette ske netop paa et Tidspunkt, hvor der er saa faa ledige Lejligheder. Derfor maa jeg have Lov til at hævde, at det er Sagligheden, der er paa dette Forslags Side, og det er Valgbetragtninger, og jeg havde nær sagt politisk Stratosfæreflyvning, der er paa den anden Side.

I denne Forbindelse sagde det ærede Medlem Hr. Elgaard, at jeg burde søge oplyst, hvor mange af Opsigelserne der var fra Ejerside, og hvor mange der er fra Lejerside, saa vilde jeg se, at langt de fleste er fra Lejerside. Ja, det er en kendt Sag, at der hver Termin er et vist Antal Lejere, der flytter af Arbejdshensyn, af individuelle Hensyn af forskellig Art, og det er mange Lejere i en By som København. Men jeg maa rigtignok sige til det ærede Medlem Hr. Elgaard, at det er et Argument mere for dette Forslag, for det vil jo sige, at selv om Forslaget gennemføres, er der et uhyre stort Antal Lejligheder i København — hvor